

ת"פ 31792/02/13 - מדינת ישראל נגד אליזבת שמש

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו
ת"פ 31792-02-13 מדינת ישראל נ' שמש ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופטת אופירה דגן-טוכמכר
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
אליזבת שמש

הנאשמת

גזר דין

1. הנאשמת, גב' אליזבת שמש, הורשעה ביום 8/8/16 בעבירה בגין העסקת עובדת זרה בלא היתר כדין, עבירה לפי סעיף 2 (א) 1 לחוק עובדים זרים, תשנ"א 1991.
כמפורט בהכרעת הדין, ביום 16.11.11 ובסמוך לפני כן הנאשמת העסיקה את העובדת במשך כחודש ימים בעבודות משק בית והלינה את העובדת בביתה לסירוגין.

תמצית טענות הצדדים לעונש

2. ב"כ המאשימה, הדגיש בטיעונו לעונש כי מדובר בעובדת שנכנסה לישראל מכח אשרת עבודה בתחום הסייעוד, אשר פקעה בטרם החלה העסקתה אצל הנאשמת, וכן הדגיש כי מדובר בעבירה כלכלית, המצדיקה עונש כספי כבד, אשר לאור תיקון 15 לחוק עובדים זרים, לא יפול מכפל הקנס המנהלי. בנסיבות העניין, לדידו, טווח הענישה המתאים לעבירה נע בין 20% - 80% מן הקנס המקסימלי ובמקרה הפרטני לדידו קנס בסך 15,000 ₪ יהיה ראוי, בנוסף לחתימה על התחייבות להמנע מעבירה.
3. ב"כ הנאשמת טוענת כי מדובר היה באזרחית זרה אשר לה בן זוג ישראלי והיא היתר בהליך הסדרה של מעמדה בארץ. לטענתה תיקון 15 איננו רלוונטי לעניין שכן התקבל בכנסת ביום 9/7/12 דהיינו לאחר מועד ביצוע העבירה. העבירה בוצעה בתקופה שבה המדינה שינתה את מדיניותה והחלה לנקוט בהליכים פלילים חלף הטלת קנס מנהלי.
- עוד טוענת ב"כ הנאשמת כי הנאשמת היא יועצת השקעות במקצועה וכי הרשעתה בדין, כשלעצמה צפויה לגרום לה לקושי של ממש ומהווה הרתעה מספקת. לדידה ניתן להסתפק בקנס בשיעור הקנס המנהלי העומד על 5,000 ₪ ובהקשר זה היא מפנה לפסיקה מקלה, בנסיבות דומות. וכן עומדת על כך שמדובר בעבירה שבוצעה לפני למעלה משבע שנים, לפי תיקון 15 לחוק העבירות המנהליות, וכי מאז לא ביצעה הנאשמת כל עבירה.

דין והכרעה

4. העיקרון המנחה בענישה קובע כי על העונש להתאים לחומרת המעשה, לנסיבותיו של הנאשם ולצו השעה.
עמוד 1

5. המדינה רואה חומרה מיוחדת בעבירה של העסקת עובדים זרים במשק בית. אציין כי מדובר בדרך כלל, בעובדים אשר כניסתם לארץ הוסדרה לצורך עבודה בתחום הסיעוד (אצל מטופל קונקרטי שפרטיו מפורטים באשרת העבודה), ואשר מסיבות שונות בחרו לעבוד בניגוד לתנאי אשרת העבודה, אצל מעסיקים אחרים, בביצוע עבודות משק בית.
6. לא אחת, העסקתו של העובד במשק בית, מתבצעת לאחר שהעובד נטש את המטופל הסיעודי, לנוכח הקשיים הידועים בעבודה בתחום הסיעוד, ומאחר שהעבודה במשק בית נוחה יותר ומתגמלת יותר.
7. מטבע הדברים, כתוצאה מהמעבר של עובדי הסיעוד לעבודה במשק בית, והשתקעותם בארץ ללא מעמד חוקי, יש צורך לאשר את כניסתם לארץ של עובדי סיעוד נוספים, וכל זאת תוך פגיעה באינטרס הציבור והעמסה על המשק הישראלי, שאיננו ערוך לכך.
8. בהקשר זה ראוי להזכיר, כי, העסקת העובדים הזרים במשק בית נעשית לעיתים קרובות מבלי שיובטחו זכויותיהם הסוציאליות (ללא ביטוח בריאות, ומבלי שישולמו להם דמי חופשה, הבראה, חגים, ועוד כיוצא באלה). כאשר המעסיקים של אותם עובדים חוסכים בעלויות ההעסקה, וזוכים ביתרונות נוספים שנובעים ממעמדו המוחלש של העובד הזר ומ"שקיפותו". ניכר, כי בעת שנקבעה מדיניות התביעה בעבירות הללו, הדעת ניתנה לכך שהעסקת עובדים זרים בתחום משק הבית משיאה למעסיקיהם תועלת של ממש, כאשר את המחיר משלם הציבור, ובפרט מקום שהעובדים משתקעים בארץ כשהם חסרי מעמד, ובשים לב לתופעת הפגיעה בזכויותיהם של העובדים הזרים, אשר חותרת תחת ערכי יסוד של החברה ומחבלת בדמותה ובתדמיתה של המדינה מפנים ומחוץ.
9. העבירות שעניינן העסקת עובדים זרים בלא היתר ובלא תנאים הולמים, הן ממין העבירות המסווגות כ"עבירות כלכליות", שהדרך להילחם בהן היא באמצעות יצירת הרתעה כלכלית, קרי בהטלת קנסות כבדים, אשר תכליתם להפוך את העבריינות בתחום לבלתי משתלמת. על רקע האמור, ככלל, דרך המלך ליצירת הרתעה יעילה ואפקטיבית, היא בהטלת סנקציה עונשית כספית מרתיעה ומשמעותית.
10. ביולי 2012 תוקן חוק עובדים זרים וקבע במפורש כי מקום בו הוגש כתב אישום בגין עבירה על חוק עובדים זרים הקנס שיגזר על נאשם שהורשע לא יפחת מכפל הקנס המנהלי:
- 2(א1) קנס כאמור בסעיף קטן (א) לא יפחת מכפל הקנס המינהלי הקבוע לעבירה, ובית המשפט רשאי להקל בעונש כאמור, מטעמים מיוחדים שיירשמו; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על -**
11. אשר על כן, הרף התחתון בטווח הענישה הוא כפל הקנס המנהלי שנקבע לעבירה ועומד על 5,000 ש"ח היינו הרף התחתון של טווח הענישה עומד על 10,000 ₪. יש להבהיר כי עוד בטרם הוחק התיקון לחוק הייתה בידי התובע הסמכות להגיש כתב אישום בעבירה שסווגה כעבירה מנהלית ולטעון לקנס הפלילי המקסימלי הקבוע בחוק, ששיעורו למעלה מפי עשרה מהקנס המנהלי, לפיכך לידיי אין מדובר בתחולה רטרואקטיבית של התיקון לחוק ואין מניעה מלהעמיד את הרף התחתון של הענישה על סך 10,000 ש"ח.
12. מכל מקום, הקנס הפלילי שנקבע לעבירה עומד על 58,400 ₪, ואולם נדמה כי קנס בשיעור כזה מן הראוי לשמור לאותם מקרים חמורים בהם נוספו לעבירה שעניינה העסקה בלא היתר עבירות נלוות נוספות כגון העסקה בלא ביטוח רפואי ועוד כיו"ב פגיעה בזכויות העובד, נסיבות אשר לא מתקיימות בענייננו.
13. עוד יש לזכור כי מלכתחילה, מבחינת חומרת העבירה סבר מחוקק המשנה, כי ניתן להסתפק בקנס ששיעורו

- פחות מ-10% מגובה הקנס הפלילי. לנוכח האמור, אני סבורה כי הרף העליון בנסיבות שאינן יוצאות דופן בחומרתן, צריך שיעמוד על 30,000 ₪. טווח הענישה הוא איפה 10,000-30,000 ₪.
14. לנוכח האמור, טווח הענישה ההולם את העבירות דנן בנסיבות ביצוען עומד על 30%-50% מהקנס העונשי המקסימלי לעבירות.
15. בנסיבות העניין לא מצאתי לנכון לסטות ממתחמי העונש שקבעתי, ולפיכך יש לגזור את עונשה של הנאשמת בתוך מתחמי העונש ההולמים.
16. בענייננו מדובר בתקופת העסקה קצרה יחסית. הנאשמת, אישה נורמטיבית, חסרת עבר פלילי יועצת השקעות במקצועה, אשר הרשעתה בדין כשלעצמה יוצרת מבחינתה הרתעה של ממש. העבירה בוצעה לפני למעלה מחמש שנים, בתקופה בה המודעות לאיסור ולחומרת העבירה עדיין לא הייתה גבוהה, ואולם נדמה כי בחלוף הזמן גברה המודעות בציבור, ויחד עימה קטן אף היקף התופעה.
17. לנוכח כל האמור לעיל, החלטתי להשית על הנאשמת קנס בסך 12,000 ש"ח. הקנס ישולם בעשרה תשלומים חודשיים שווים החל מיום 1/1/17 ובכל 1 לכל חודש שלאחריו.
18. בנוסף, אני מורה כי עד ליום 1.1.17 תחתום הנאשמת על התחייבות אישית בסך 58,000 ₪, להמנע מעבירה לפי חוק עובדים זרים, תשנ"א - 1991 למשך תקופה של שלוש שנים.
19. זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה בתוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ט חשוון תשע"ז, 20 נובמבר 2016, בהעדר הצדדים.